

Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FPV UCM
Kód predmetu	UCHEV/bd931/26
Názov predmetu	Environmentálna etika
Rozsah	2P + 2S
Počet kreditov	6

Podmienky na absolvovanie predmetu

Priebežné hodnotenie: Podmienkou absolvovania predmetu je 75% účasť na prednáškach a domáca príprava v podobe štúdia odporúčanej literatúry.

Záverečné hodnotenie: Pre ukončenie predmetu je nutné absolvovať písomný test, z ktorého je potrebné dosiahnuť min. 51%.

Na získanie celkového hodnotenia A je potrebné získať najmenej 92%, na získanie hodnotenia B najmenej 83%, na hodnotenie C najmenej 74%, na hodnotenie D najmenej 65%, na hodnotenie E najmenej 56%.

Ukončené: písomný test

Celkové hodnotenie predmetu:

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >;

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >;

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >;

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >;

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >;

FX* 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >.

Priebežné hodnotenie

Podmienkou absolvovania predmetu je 75% účasť na prednáškach a domáca príprava v podobe štúdia odporúčanej literatúry.

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie: Pre ukončenie predmetu je nutné absolvovať písomný test, z ktorého je potrebné dosiahnuť min. 51%.

Na získanie celkového hodnotenia A je potrebné získať najmenej 92%, na získanie hodnotenia B najmenej 83%, na hodnotenie C najmenej 74%, na hodnotenie D najmenej 65%, na hodnotenie E najmenej 56%.

Ukončené: písomný test

Výsledky vzdelávania

Po absolvovaní predmetu študent:

- Vie vysvetliť základné pojmy environmentálnej etiky, morálky a hodnôt, a rozlíšiť medzi antropocentrickými a neantropocentrickými prístupmi.

- Vie identifikovať a diskutovať o alternatívnych postojoch žiakov k environmentálnym problémom, ako aj o rozdielnych hodnotových prístupoch k prírode.

- Vie aplikovať poznatky o etických prístupoch k riešeniu environmentálnych problémov (napr. ochrana biodiverzity, klimatická zmena, geneticky modifikované organizmy).
- Vie diskutovať o význame a praktických dôsledkoch rôznych etických prístupov (biocentrizmus, ekocentrizmus, teocentrizmus, antropocentrizmus) na súčasnú spoločnosť a vzdelávanie.
- Vie posúdiť možnosti ovplyvňovania postojov k prírode a životnému prostrediu cez výchovu, diskusie a etické dilemy.
- Vie analyzovať faktory vplyvajúce na formovanie environmentálneho správania jednotlivca a spoločnosti, vrátane kultúrnych, náboženských, sociálnych a politických aspektov.
- Vie kriticky posúdiť rôzne prístupy environmentálnej etiky (napr. hlboká ekológia, ekofeminizmus, environmentálna spravodlivosť) a ich uplatnenie v praxi.
- Vie navrhnúť eticky podložené environmentálne aktivity a programy zohľadňujúce vnútornú hodnotu prírody a princípy trvalo udržateľného rozvoja.
- Vie získať vedomosti o didaktickom spracovaní tém environmentálnej etiky a ich využití vo výchove (prepojenie environmentálnej a etickej výchovy).
- Vie flexibilne riešiť etické dilemy a zadané úlohy súvisiace s environmentálnymi otázkami (napr. etika vo vzťahu k zvieratám, ochrana prírody vs. rozvoj).
- Vie realizovať a kriticky hodnotiť diskusné, projektové a zážitkové aktivity s environmentálnou a etickou tematikou, vrátane aplikácie filozofických koncepcií v praktickej výchove.
- Vie plánovať, navrhovať a reflektovať vyučovacie jednotky, ktoré spájajú odborné poznatky s etickými otázkami vzťahu človeka a prírody.
- Vie implementovať teoretické poznatky o hodnotách a etických prístupoch do pedagogickej praxe, najmä v oblasti environmentálnej a etickej výchovy.
- Vie prezentovať a obhajovať vlastné postoje a riešenia etických otázok spojených s ochranou prírody a životného prostredia.
- Vie získať základné pedagogické zručnosti na vedenie diskusií a etických reflexií v oblasti environmentálnej výchovy a viesť žiakov k citlivému prístupu k prírode.
- Vie kriticky analyzovať faktory ovplyvňujúce kvalitu environmentálnej a etickej výchovy, a navrhovať inovácie v didaktických prístupoch.

Stručná osnova predmetu

1. Úvod do etiky a environmentálnej etiky
 - Základné pojmy: etika, morálka, hodnoty
 - Typy morálky a základné mravné hodnoty
 - Povaha etiky ako vedy, vzťah etiky a filozofie
 - Vymedzenie environmentálnej etiky, jej postavenie a význam
2. Vzťah človeka a prírody
 - Historický vývoj vzťahu človeka k prírode
 - Modely vzťahu človeka a prírody (lovec-zberač, pastier, roľník, výrobca, spotrebiteľ)
 - Antropocentrizmus, biocentrizmus, ekocentrizmus, teocentrizmus
3. Hlavné smery environmentálnej etiky
 - Antropocentrická a neantropocentrická etika
 - Biocentrizmus, ekocentrizmus a ich základné princípy
 - Teocentrizmus a duchovné prístupy k prírode
4. Sociálne a politické hnutia ovplyvňujúce environmentálnu etiku
 - Hlbinná ekológia, ekofeminizmus, sociálna ekológia
 - Hnutie za environmentálnu spravodlivosť, hnutie za práva zvierat, Fridays for Future
 - Kritika politiky ekonomického rastu a alternatívy
5. Náboženstvá a environmentálna etika
 - Abrahámovské náboženstvá (kresťanstvo, judaizmus, islam) a ich vzťah k prírode
 - Východné náboženstvá (konfucianizmus, taoizmus, budhizmus, hinduizmus)

- Animistické náboženstvá a duchovné pohľady na prírodu
6. Súčasné výzvy environmentálnej etiky
- Klimatická zmena, strata biodiverzity, znečistenie prostredia
 - Problematika genetického inžinierstva
 - Zodpovednosť za budúce generácie a etické otázky udržateľnosti
7. Hodnotové konflikty a hľadanie riešení
- Konflikt medzi ekonomickým rastom a ochranou prírody
 - Hľadanie rovnováhy medzi ľudskými právami a právami prírody
 - Filozofické a etické prístupy k udržateľnosti a spravodlivosti

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Druh vzdelávacej činnosti: Prednáška/ cvičenia, profilový predmet

Rozsah vzdelávacej činnosti (v hodinách): 4

Týždenný: 2/2

Za obdobie štúdia: zimný

Metóda vzdelávacej činnosti: kombinovaná

Odporúčaná literatúra

Henrich, G., 2022. Úvod do environmentálnej etiky. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2022. ISBN 978-80-558-1862-7

Bad'urová, B. (2015). Environmentálna etika a výchova. B. Bystrica: Belianum.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský